

Városmisszió 2007¹

Az újraevangelizáláshoz pümkösd lelületére és lendületére van szükség – mondta Ralph Martin professzor a Szent István-bazilikában összegyűlt több száz kongresszusi résztvevő előtt.

A Városmisszió első napja – a tematikus felosztás szerint a hit napja – a ferences közösség vezette reggeli imádság után Ralph Martin előadásával kezdődött. Az amerikai előadó a katolikus megújulási mozgalmak meghatározó alakja, a detroiti szeminárium teológiaprofesszora az újraevangelizáció kérdéséről fejtette ki gondolatait.

Előadásának kiindulópontja az volt, hogy a mai világban már nem vehetjük adottnak, természetesnek a hitet, ezért okvetlenül szükség van az újraevangelizálásra, a misszióra. A hívő ember azzal tehet ma legnagyobb szolgálatot embertársainak, ha elvezeti őket Jézus Krisztushoz, aki minden evangelizáció alapja.

Ralph Martin előadásában a II. Vatikáni Zsinatnak a misszionálással kapcsolatos fontos alapelveit is ismertette. Ezek: a saját személyes életünkkel való tanúságtétel, az embertársaink felé forduló szeretet és segítőkészség, a világ rendjének megújítására, megjavítására való törekvés annak érdekében, hogy az embertársaink javát szolgálja. Fontos alapelv, hogy a misszionálás, az újraevangelizáció nemcsak a papság, hanem a világiak feladata is.

Minden evangelizáció a személyes megtéréssel kezdődik, azzal hogy személyes döntésünkkel elfogadjuk Jézus Krisztus hívását és válaszolunk rá – figyelmeztetett az előadó. Sok katolikus él a mai világban, aki katolikusnak vallja magát, „megtanulta” a katolicizmust, esetleg valamilyen szinten gyakorolja is, de életéből hiányzik a személyes megtérés, a valódi elköteleződés pillanata.

Ennek egyik legfontosabb mozzanata annak felismerése, ami az evangéliumokban is több helyen megfogalmazódik: nevezetesen, hogy Isten előbb szerette az embert, mint az ember Őt. Isten végtelen és határtalan szeretete, ennek felismerése az, ami minden megtérésnek és minden evangelizációnak az alapja. Ennek megértése és átélése azután hozzásegít ahhoz, hogy a hívő ember felismerje: meg is kell mutatnia Krisztust az embereknek, szavakkal, tettekkel, tanúságtétellel. Ehhez pümkösd lelületére és lendületére van szükség.

¹ A Városmisszió egy programsorozat volt, Európa nagyvárosaiban. Bécs (2003 tavasz) Párizs (2004 ősz) Lisszabon (2005 ősz) Brüsszel (2006. okt. 28. – nov. 5.) Budapest (2007. szeptember 16. -22.)

Hit és evangelizáció a XXI. századi metropoliszban

Ralph Martin teológia professzor 2007/9/17 előadása Budapesten a Városmisszió

II. János Pál pápa először 1983-ban Haitin beszélt az új evangelizáció szükségességéről, amelynek „új hévvel, módszerekkel és kifejezőmódokkal” kell végbemennie. Pontifikátusának egyik fő témája lett ez, és XVI. Benedeknél is megmaradt annak.

1992-ben II. János Pál pápa Kolumbusz felfedezésének, s az azt követő evangelizációnak 500. évfordulója alkalmából az összes latin-amerikai püspökökhöz szólva részletesebben is kifejtette ezt.

„Az új evangelizáció nem egyfajta 'új evangélium'...nem is azt jelenti, hogy az evangéliumról lefejtünk mindent, ami bonyolultnak vagy nehezen elfogadhatónak tűnik a modern felfogás számára. Az evangéliumnak nem a kultúra a mércéje, hanem Jézus Krisztus, aki minden kultúra és minden emberi cselekvés mércéje. Az új evangelizáció kiindulópontja az, hogy Krisztusban 'elvehetetlen gazdagságunk' van (Ef 3:8), amelyet semelyik kultúra vagy kor nem képes kimeríteni, és amelyet minden időben el kell juttatnunk az emberekhez, hogy ezáltal gazdagítsuk őket...Ezek a kincsek pedig elsősorban Krisztusban magában, az ő személyében találhatók meg, mert ő maga a mi megváltásunk.”

II. János Pál pápa 1990-ben a II. Vatikáni Zsinat befejezésének 25. évfordulóját választotta alkalmul arra, hogy a közelmúlt legfontosabb evangelizációról szóló magisztériumi dokumentumát, a *Redemptoris Missio* (A Megváltó küldetése) című enciklikát kiadja. Ebben a fontos körlevélben a pápa világosan kifejtette, hogy ez az „új evangelizáció” nem a saját újítása, hanem a II. Vatikáni Zsinat dokumentumaiban gyökeredzik.

XXIII. János, VI. Pál, II. János Pál és XVI. Benedek pápa egyaránt két fő indokra vezetik vissza a Zsinat összehívását: hogy az Egyház megújulását elősegítse, és hogy ezáltal az Egyház hatékonyabban tudja a világ elé állítani Krisztust, vagyis az evangelizációhoz szükséges megújulásért.

Egy igen komoly megállapítást tesz az enciklikában:

„Úgy vélem, itt az ideje, minden egyházi erőt be kell vetni az emberiség új evangelizására és a missziók segítésére. Egyetlen krisztushívő, az Egyház semmilyen intézménye sem vonhatja ki magát a legfőbb parancs alól: Krisztust kell hirdetnünk minden népnek.” (RMis 3)

Amikor a pápa az „új evangelizációról” beszél, elsősorban a hagyományosan keresztény, a szekularizáció folyamata által azonban elgyengített országok újra-evangelizálását érti alatta. Ezekben az országokban és régiókban ugyan lehet, hogy sokan vannak, akik katolikusnak nevezik magukat, de mégsem követik tanítványként és barátként Jézust. A pápa szerint sürgősen szükség van a világszerte hasonló helyzetben lévő névleges katolikusok millióinak megtérésére. Szembeállítja ezt az „új evangelizációt” (amelyet időnként újra-evangelizációnak nevez) az elsődleges evangelizációval, amely azok felé irányult, akik soha nem hallottak még az evangéliumról korábban (*ad gentes*), és a „lekipásztorkodással” is, amely azokra vonatkozik, akik már tagjai az Egyháznak. A 2000-es jubileumi év végén kiadott dokumentumban, amelynek címe *Novo Millennio Ineunte*, és amelyben összefoglalja mindazokat a műveket, amelyekkel a Lélek a harmadik évezredre készít fel bennünket, a következő figyelemfelkeltő megállapítást teszi:

„Mára az emberi életre mindenkor jellemző gyengeségek közepette az alapjában és kizárólagosan evangéliumi értékekhez mért 'keresztény társadalom' még a sok évszázaddal ezelőtt evangelizált országokban sem létezik többé.” (NMI 40)

Az egész Egyháztól, s annak minden szintjén azt kéri, hogy vizsgálja újra terveit és prioritásait, hogy azok bizonyosan az evangelizációt hordozzák középpontjukban: az „új evangelizációt”, és a világ még evangelizálatlan népei felé irányulót egyaránt.

A zsinati dokumentumokat és VI. Pál, valamint II. János Pál pápa Zsinat utáni dokumentumait tekintve is elmondható, hogy az evangelizáció tág értelmezésű fogalom, ami azt jelenti, hogy sok különböző tevékenységet foglal magába, köztük az életünkkel való tanúságtételt és jó példát, az adakozó és irgalmas szeretet műveit, a katekézist és az igazságosságért és békéért való munkálkodást. Van azonban mindezekben a dokumentumokban egy közös vonás, méghozzá az, hogy ha mindebből hiányzik Jézus hirdetésének központi jelentőségű tevékenysége, mely által az embereket megtérésre vihetjük, akkor az evangelizáció legfontosabb eleme hiányzik.

„Jézusnak a pogányokkal való találkozásából kitűnik, hogy az Országba való bejutás a hit és a megtérés útján, és nem egyszerűen egy néphez való tartozással lehetséges.” (RMis 13)

„Addig nem lehet szó teljes értékű evangelizációról, amíg nem hirdetjük a názáreti Jézusnak, Isten Fiának nevét, tanítását, életét, ígéreteit, Országát és annak igazságait.” (Evangelii Nuntiandi 22)

„Az evangélium alapjához, lényegéhez tartozik, dinamikus erejének forrása, hogy nyíltan hirdeti: Jézus Krisztus, Isten emberré lett Fia meghalt és föltámadt, és az üdvösséget kínálja fel minden embernek, Isten kegyelmi, irgalmas ajándékaként.” (EN 27)

„Az Egyház ténylegesen az Országot szolgálja: különösen az igehirdetéssel, amely megtérésre szólít: ez az első és legfontosabb szolgálat, hogy eljőjön az Ország az egyes személyekbe és az emberi közösségbe.” (RMis 20)

„Isten ígéjének hirdetése a *keresztény megtérésre* irányul, azaz Krisztusnak és az ő Evangéliumának teljes és őszinte befogadására a hit által. A megtérés...Krisztus üdvözítő vezetésének és a tanítványvoltnak elfogadását jelenti.” (RMis 46)

Avery Dulles bíboros úgy értékelte mindezt, hogy az evangelizációra helyezett fókusz a Zsinat befejezése óta az Egyház legfontosabb fejleménye.

„Megítélésem szerint a VI. Pál és II. János Pál pápa egyházképében jelentkező evangelizációs fordulat a Katolikus Egyház egyik legmeglepőbb és legfontosabb fejleménye a II. Vatikáni Zsinat óta...Mindez egy figyelemre méltó elmozdulást formál a katolikus hagyományban...Ma egy újfajta katolicizmus születésének lehetünk tanúi, amely anélkül, hogy veszítene intézményi, szentségi és társadalmi dimenzióiból, hitelesen evangéliumi is...a katolikus lelkiség legjobb formájában mindig is a Krisztussal való mély, személyes kapcsolatot hangsúlyozta. Az evangelizáció folyamán órá kell emelnünk tekintetünket, és meg kell haladnunk mindenféle egyház-központú felfogást. Az Egyház mint olyan döntő fontosságú, de nem önmagába zárkózott. Eszköze annak, hogy az egész világot az Istennel való egységre hívjuk, Jézus Krisztus által...Napjainkban sajnos túl sok az olyan katolikus, aki úgy tűnik, soha nem találkozott Krisztussal. Az Egyház tanításából ugyan tudnak néhány dolgot róla, de nincs közvetlen, személyes ismeretségük vele...Az Egyház számára az első és a legfontosabb dolog az, hogy a Jézus Krisztust hirdető örömhírt, mint örömteli üzenetet eljuttassa az egész világnak. Az Egyház csak akkor remélheti, hogy képes lesz ezt a társadalmi, politikai és kulturális élet síkján véghez vinni, ha mindvégig hű marad evangelizációs küldetéséhez.”

Ugyan közvetlenül nem kapcsolódik mostani előadásom témájához, hanem a holnapi workshopé lesz, mégis meg kell említeni, hogy a legutóbbi pápák szintén tisztán látták, hogy nem lehet „új evangelizáció” „új Pünkösöd” nélkül. II. János Pál szavaival:

„Az eltelt években számtalanszor megismételtem új evangelizációra szólító felhívásomat. Most is megismétlem ezt, főként annak bizonyítása érdekében, hogy fel kell elevenítenünk a kezdetek lendületét, át kell adnunk magunkat a Pünkösöd utáni apostoli igehirdetés hevének. Pál lángoló érzelmeit kell felszítanunk magunkban, aki így kiáltott: „Jaj nekem, ha nem hirdetem az evangéliumot!” (1 Kor 9,16).

Ez a szenvedély bizonyosan feltámasztja majd az Egyházban az új missziós lelkületet, amely nem „specialisták” csoportjának lesz fenntartva, hanem Isten népének minden tagját felelősséggel elkötelezi majd. Aki valóban találkozott Krisztussal, az nem őrizheti meg őt önmagának, hanem hirdetnie kell. Új apostoli lendületre van szükség, amelyet - mint minden

megkeresztelt és megbérmált hívőt kötelező erőt - *a keresztény közösségek és csoportok mindennapos feladataként élünk meg.*" (NMI 40)

Mindezeket keretként véve most már rátérhetünk szűkebb témánkra, a hit a 21. századi metropolisz újra-evangelizációjában betöltött szerepére. Ez önmagában is igen tág téma, amelyet sokféleképpen érdemes lenne kifejteni, de itt és most csak egy irányra összpontosítok, amely szerintem a legfontosabb, méghozzá az általunk hirdetett hit tartalmára, vagy más szóval arra, mi is az Evangélium, mi is az Örömhír?

Evangelizációs erőfeszítéseink közepette tisztában kell lennünk az evangéliumi üzenet tartalmával és mibenlétével, különben a választott eszközök és az elért eredmények meglehetősen vitathatóak lesznek. Fontosak ugyan az evangelizációs programok, a tervek, a folyamatok is, a tartalmi egyértelműség azonban elengedhetetlen. Milyen *kinyilatkoztatást* kaptunk arról, arról, mit jelent kereszténynek lenni? Mi az az *igazság*, amelyet Isten akarata szerint tovább kell adnunk másoknak? Számít-e, hogy elfogadjuk vagy sem ezt az üzenetet? Röviden: mi az evangéliumi üzenet?

Kegyelemből megváltva

A Szentírás gyakran összefoglalja az evangéliumi üzenet alapvető elemeit. A Jn 3:16 is egy ilyen megállapítást tartalmaz: „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy mindaz, aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” Az Efezusi levél 1:7-8 is ilyen szakasz: „Benne van számunkra a megváltás az ő vére által, a bűnök bocsánata, kegyelme gazdagságának megfelelően, amelyet igen bőségesen juttatott nekünk minden bölcsességgel és ismerettel.”

Amikor ezeket a rövid Örömhír-összegzéseket olvassuk, megdöbben bennünket a megváltás tervének mélyén rejlő túláradó szeretet, kegyelem és nagylelkűség. Az evangélium legalapvetőbb eleme nem a *mi szeretetünk Isten iránt*, hanem *Isten irántunk való szeretete* (1Jn 4:9-10). Amint az ő szeretete volt az, ami a teremtést szerezte, ugyanúgy az ő szeretete az, ami a teremtés megújulását szerzi. A Szentírás Isten szeretetét mint nagyszerűt, mérhetetlenül nagylelkűt, gazdagot, gyengédet és reánk pazarlóan, számolatlanul kiáradót jeleníti meg (l. Ef 1:7-8; 2:1-10; Titusz 3:3-8).

Isten Fiának ezt az üdvözítő erejű ajándékát egyáltalán nem érdemeltük ki. Tisztán és teljes egészében Isten szabad választásából ered, ő kedvez nekünk, ő árasztja ki kegyelmét ránk azáltal, hogy Jézust adja nekünk. „Mert kegyelemből üdvözültetek a hit által. Ez nem töltekek van, hanem Isten ajándéka: nem tettek által, hogy senki se dicsekedjék.” (Ef 2:8-9)

A Szentírás azt mondja, természetünk szerint nem mást érdemlünk, mint Isten haragját, hogy meghaljunk bűnünk miatt. Krisztus nélkül „gonoszságban és ínségben tengődtünk, gyűlöletesek és egymással gyűlölködők voltunk” (Títusz 3:3). „Ennek a világnak a szokása szerint” valók lennénk, akik „a levegőben uralkodó fejedelmeknek engedelmeskedve”, „követtük testünk vágyait, és teljesítettük a test és az érzékek kívánságait”. (Ef 2:1-3)

Isten szabadon úgy döntött, hogy egy újabb esélyt ad az emberi nemnek. És olyan eszközt választott, amely a bűn eredeténél pusztítja el a büszkeség gyökerét: a Sátán hazugságát, miszerint „olyanok lesztek, mint az istenek”. A megváltás szívében az alázat mélységes értelmű cselekedete rejtezik, hiszen Isten Fia felajánlotta önmagát értünk áldozatul, és ehhez nekünk is alázattal kell viszonyulnunk, a bűn beismerésével és a hitben való alárendelődéssel. Ezt alázattal kell elfogadnunk, s nem szabad öntelten azt gondolnunk, hogy saját erőfeszítéseink árán is elérhetjük az üdvösséget. Így törhetjük meg a büszkeséget, s így válik valóra, hogy egy ember se dicsekedhessék, csakis Krisztus keresztyével. (1Kor 1:27-31)

A hit által megváltva

Ezekben a szentírási szakaszokban azt is olvashatjuk, hogyan kapjuk meg Isten üdvözítő erejű szeretetének ezt a nagyszerű ajándékát, egyetlen Fiát, Jézust: *kegyelméből, a Jézusba, megváltó halálába és feltámadásába vetett hit által üdvözülünk.* „Hogy mindaz, aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3:16). Az újjászületésre való

megkeresztelkedés, és a Szentlélek általi megújulás egyaránt a hitet feltételezik, amely maga olyan ajándékként érkezik, amelyet Isten ad minden embernek.

A hit általában az evangélium hirdetésekor, az igazság meghallásából származik, amikor olyan jeleket, bizonyítékokat látunk vagy hallunk, amelyek megerősítik a hit igazságát, illetve a Szentléleknek a lélekben való közvetlen működése által (Róm 10:8-15; 2Kor 3:16-18; Jn 14:10-11; 1Tessz 5:9). A hit maga és a megtérés, amely belőle ered, maguk is Isten kegyelméből és jóindulatából származnak, olyan művei az ő Lelkének, amelyeket nem érdemeltünk ki.

Ahogy II. János Pál pápa a *Redemptoris Missio*-ban, az általunk egy másik kontextusban már megvizsgált szövegben megfogalmazta:

„Isten ígéjének hirdetése a *keresztény megtérésre* irányul, azaz Krisztusnak és az ő Evangéliumának teljes és őszinte befogadására a hit által. A megtérés Isten ajándéka, a Szentháromság műve; a Lélek az, aki megnyitja a szívet, hogy az emberek higgyenek az Úrnak "és megvallják" Őt (vö. 1Kor 12:3). Jézus mondja arról, aki a hit által közeledik hozzá: "Senki sem jöhet hozzám, hacsak az Atya, aki engem küldött, nem vonzza őt (Jn 6:44, 46. sz.).

Mi hát akkor a hit? A hit nem más, mint hogy lelki szemeinkkel amúgy láthatatlan valóságokat látunk meg, amelyek végtelenül fontosabbak, mint a biológiai szemeinkkel tapasztalható valóság. „A hit pedig alapja mindannak, amit remélünk, bizonyítéka annak, amit nem látunk. A régiek erről tettek tanúságot. A hit által ismerjük meg, hogy a világot Isten ígéje alkotta, s a nem látható dolgokból lett mindaz, ami látható.” (Zsid 11:1-3)

A Szentírás több különböző jelentést tulajdonít a hit fogalmának. A „hit letéteménye” (2Tim 1:13-14, 2:2; Júd 3) arra az igazsághalmazra utal, amelyet Isten kinyilatkoztatott. A hitnek ez az elsődleges jelentése, miszerint az *igazság tudása* az, amelyre gondolunk, amikor „a hit” továbbadásáról vagy „a hit” tanításáról beszélünk. Bármennyire alapvető fontosságú is ez a fajta hit, ennyi azonban mégsem elég. „De az ördögök is hiszik ezt” (Jak 2:19), csak hogy belőlük hiányzik az engedelmesség és a bizalom.

A Szentírás beszél még a „hitnek való engedelmességről” (Róm 16:26) is. Eszerint a hit nem más, mint az igazság tudása, amely magában foglal egy rejtett vagy kifejezett felhívást az engedelmességre. Ennek a fogalomnak jól ismert megfogalmazása, hogy „a hit (is), ha tettei nincsenek, halott önmagában” (Jak 2:16). Az evangélium egyik célja és gyümölcse egy olyan fajta emberi viselkedésmód, amely igazodik ehhez az igazsághoz. Jézus azt mondta: „Ha megmaradtok tanításomban, valóban tanítványaim vagytok, megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz titeket.” (Jn 8:31-32)

Miközben engedelmeskedünk a számunkra kinyilatkoztatott igazságnak, egyre többet fogunk fel az igazságból és egyre több gyümölcset élvezhetjük ennek életünkben. A valódi változás az evangélium ereje által mehet végbe. Még hosszú évek óta tartó megszokások, függőségek és a pogány világ befolyása is legyőzhető az Istennel való élő kapcsolat segítségével.

Ugyanakkor ez az engedelmesség, amely a hiteles és üdvözítő hit jele, a szeretet művének ez a megvalósulása, az erkölcsi tökéletesedésben, imában, szeretettel teli életben való fejlődés, a hű szolgálat mind maguk is Isten kegyelméből származnak és általa tökéletesednek bennünk. Az efezusi levélben (2:10) találjuk: „Hiszen az ő műve vagyunk, Krisztus Jézusban jótettekre teremtve, amelyeket Isten előre elkészített, hogy azokat gyakoroljuk.” Jótetteinket is Isten készítette tehát elő, hogy azokat végbevigyük. Újabb lecke ez számunkra az alázatból.

Habár az üdvözülés a hit által nyert ajándék, a Szentírás arra buzdít bennünket, hogy „munkáljátok üdvösségeteket félelemmel és rettegéssel (...) Mert Isten az, aki bennetek az akarást és a véghezvitelt egyaránt műveli jóakarata szerint.” (Fil 2:12-13) Isten kegyelme által leszünk képesek akarni és tenni mindazt, amire ő hív bennünket. Nemcsak engedelmességre hív bennünket a hitben, hanem képessé is tesz bennünket az engedelmességre. Mekkora kegyelem!

A hit mint *bizalom* a harmadik és talán a leggyakrabban előforduló értelmezés a Szentírásban. „És boldog, aki hitt, mert be fog teljesedni, amit az Úr mondott neki.” (Lk 1:45) Jézus egész mondanivalójának alapvető buzdítása az, hogy bízzunk benne és az Atyában. Azt mondja nekünk, hogy hagyjunk fel az aggodalmaskodással azzal kapcsolatban, mit eszünk,

vagy mit iszunk, s helyette keressük az ő országát magunk közt. A többi majd megadatik. (Lk 12:28-31)

Jézus arra hív bennünket, hogy higgyünk Isten jóságában, Isten hatalmában, Isten igazságában, és mindenek felett Isten mindannyiunk iránti személyes szeretetében, mely életünk minden területére és szükségletére kiterjed. Olyan fajta alárendelődésre és önátadásra hív bennünket, amely csak akkor lehetséges, ha tudjuk, ki Isten. Ez a fajta hit az Atyával, a Fiúval és a Szentlélekkel való személyes kapcsolatra alapszik.

Az egyházi vezetők kezdik megérteni, hogy sok katolikusnak szegényes a Jézussal való személyes kapcsolata. Amikor amerikai püspökök egy csoportjával találkozott, II. János Pál pápa kihangsúlyozta ezt: „Néha maguk a katolikusok is elvesztették vagy sohasem volt alkalmuk megtapasztalni Krisztust személyesen: nem a pusztán paradigma-Krisztust, vagy az értékrendbeli, hanem az élő Istent, aki „az út, az igazság és az élet” (Jn 14:6)”

A katolikusok mindig is hajlottak arra, hogy a hitből a tanítás-alapot és egyfajta erkölcsi engedelmisséget emeljenek ki, és nem azt, hogy a hit Istennel való személyes kapcsolat, amely bizalomból, alárendelődésből, és Istenre hagyatkozásból épül fel. Úgy hiszem, ez a tendencia okozta az Egyházban az istentisztelet, az élet és a küldetés sorvadását és ez szabott korlátokat a Lélek megtapasztalásának és műveinek. Mindazonáltal a Szentírás a hitet mint bennünket Istenhez kapcsoló köldökzsinórt mutatja be. A hit az, ami elsőként köszönti, azután pedig megtartja és elmélyíti ezt a kapcsolatot. Olyan létfontosságú ez az Istennel való életünkben, mint a mélytengeri búvárok számára az oxigénpalack.

Megváltva – a pokoltól

Az evangélium örök érvényű üzenetként jelenik meg. Krisztus és a benne való hit nélkül a bűn és saját szenvedélyeink rabszolgái vagyunk, „gyűlöletesek és egymással gyűlölködők”, „oktalanok, engedetlenek” (Tit 3:3). A Krisztus nélküli élet a földi pokollal egyenlő. Ez a pokolbeli lét pedig egyre felerősödik és állandósul, hacsak nem helyeződünk át a hit kegyelme által a sötétség országából Isten szeretett Fiának országába.

Jézus ezekre a súlyos következményekre gondolva parancsolta meg tanítványainak: „Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, az üdvözüli; aki pedig nem hisz, elkárhozik.” (Mk 16:15-16)

A II. Vatikáni Zsinat egyértelműen megfogalmazta az Egyház álláspontját arról, hogy az üdvözüléshez Jézus kell, méghozzá a *Lumen Gentium* (16. sz.) című konstitúcióban. Úgy foglалhatjuk össze, hogy a Katolikus Egyház hiszi, hogy Jézuson kívül nincs üdvözülés, ugyanakkor viszont azok, akik „önhibájukon kívül” még nem hallották az Örömhírt, az alapján a világosság alapján lesznek megítélve, amelyet Isten a teremtéskor adott nekik, illetve a lelkiismeretükbe rejtett (Róm 1,2).

Bár ez a lehetőség adott, nem szabad kényelmesen viszonyulnunk az igehirdetéshez, hiszen gyakran előfordult már, hogy „a Gonosz rászedte őket, belevesztek okoskodásukba és Isten igazságát hazugsággal cserélték föl azáltal, hogy inkább szolgáltak a teremtménynek, mint a Teremtőnek (vö. Róm 1:21-25). vagy Isten nélkül élve és meghalva ebben a világban a végső kétségbeesés fenyegeti őket. Ezért Isten dicsőségére és mindannyiuk üdvösségének előmozdítására az Egyház, emlékezve az Úr parancsára: "Hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek" (Mk 16,15; LG 16. sz.).

Jézus maga is gyakran beszélt a pokol valóságáról ((Mt 22:13; Mk 9:43; Mt 13:42, 50; Jel 20:15; Mk 9:48; Jn 5:25, 29; Jel 2:11, 20:14; Mt 25:46; 2 Tessz 1:7-10). Bár sok a vita arról, mi ebből a metafora, és mi az, ami szó szerint értendő, egy dolog tagadhatatlan: a pokol valóságos, elmondhatatlanul rossz, és biztos, hogy nem akarunk odajutni. Jézus egyértelművé teszi, hogy a pokol nem a messzi távolban van, hanem az az út, amelyre mindannyian sodródunk, hacsak nem kapaszkodunk belé. „A szűk kapun át menjetek be, mert széles a kapu és tágas az út, amely a pusztulásba vezet, és sokan vannak, akik bemennek rajta. S milyen szűk a kapu és szoros az út, amely az életre visz, és milyen kevesen vannak, akik megtalálják!” (Mt 7:13)

Nagy hallgatást tapasztalhattunk meg a pokol valóságáról, amely annak a következménye, hogy az emberek elutasították az evangéliumot, nem hittek

benne, vagy ellene szegültek – még néhány figyelemre méltó egyházi dokumentumban is, amelyeknek már a témája megkívánta a pokol valóságosságával kapcsolatos állásfoglalást.

Vannak azonban arra utaló jelek, hogy ez a csend nemsokára orvoslást nyer. XVI. Benedek pápa nemrég egy római plébánián ezt mondta:

„Jézus azért jött el, hogy elmondja nekünk, hogy valamennyiünket a Paradicsomba akar juttatni, és hogy a pokol, amelyről oly keveset beszélünk manapság, létezik, és örökkévaló lesz azok számára, akik bezárják a szívüket az ő szeretete előtt.”

Az bizonyos, hogy mindent meg kell tennünk azért, hogy a keresztyén üzenetet pozitív és vonzó módon mutassuk be. Ugyanakkor nem hozhatunk olyan önkényes döntést, hogy hallgatásunkkal meghamisítjuk azokon a pontokon, ahol ütközésbe kerülne korunk egyre világiasabb és egyre pogányabb kultúrájával. Ha ezt tesszük, azzal csökkentjük az evangélium erejét, eltorzítjuk üdvözítő igazságát, és az evangelizáció számára alapvető fontosságú motivációt szüntetünk meg.

Ha végső soron mindenki üdvözl, és az „átlagember” számára nincs valós lehetősége a pokolnak sem, miért is kellene ezzel foglalkoznunk? Sok katolikus nem is teszi. Ha végső soron nem számít, hogy az ember megbánja-e bűneit, hisz-e, megkeresztelkedik-e vagy sem, minek is fáradozzunk az Örömhír hirdetésén? Sok katolikus nem is teszi.

Megváltva – a mennyországban

Isten pazarlóan árasztja szeretetét mindazokra, akik üdvözítő ajándékát a hit és a keresztség által befogadják. Jézus oldalán őket mint gyermekeit, fiait és leányait fogadja be. A Szentlélek beköltözik szívükbe, s így elkezdik megtapasztalni a mennyország örömét, békéjét és szeretetét – ha mégoly tökéletlen, korlátozott, mégis valós tapasztalásban.

A Szentírás gyakran szól a mennyország valóságosságáról, amelyet sokféleképpen ír le: örök életként (Mt 25:46); nagy és örök dicsőségként (2Kor 4:17); olyan helyként, ahol a megváltottak Isten életében részesülnek, megdicsőült, halhatatlan, romolhatatlan testbe költözve (1Kor 15:35-55); mennybéli lakhelyként (2Kor 5:1); az élő Isten városaként, amely ünnepi díszben ragyog, s angyalok serege népesíti be (Zsid 12:22).

Miközben bele- belekóstolhatunk a mennyországba itt a földön is, minden képzeletet felülmúló dicsőséges örökség vár ránk: új föld, új menny, új Jeruzsálem, a szent város, ahol Isten személyesen töröl le minden könnyet a szemünkről, ahol nem lesz többé halál vagy gyász, sírás vagy fájdalom (Jel 21:1-4, 10-11; Pét 3:13).

Hitünket Krisztus Teste, az Egyház és az Eucharisztia táplálja. Az evangéliumé az emberi felfogást meghaladó mértékű örömhír: a szeretet üdvözt bennünket, méghozzá a szeretetre és az örökkévalóságra. És ez még mindig nem minden. Isten jól tudja, hogy ez a hitélet táplálásra, gondoskodásra szorul, mint egy gyenge hajítás, hogy ne hervadjon el, és ne pusztuljon el. Az evangelizáció a katekézis felé kell, hogy vezessen, amely során megtanulhatjuk, amit Krisztus tanít.

Az Örömhír alapvető fontosságú része, hogy Jézus kereszttje és feltámadása által kiárasztja ránk Szentlelkét, hogy egy testté legyünk, szent nép és királyi papság, az Egyház, az ő saját teste, és ugyanakkor menyasszonya. Egybegyűjti fiait és leányait, hogy új családot alkossanak, az Egyházat. A megváltott közösség életének részeként Jézus azt kérte tőlünk, hogy ünnepeljük meg az Úr Vacsoráját az ő emlékezetére.

Az Eucharishtiában megemlékezünk és jelenvalóvá tesszük megváltásunk központi valóságait – Jézus áldozatul szánt kereszthalálát és feltámadását – és várjuk dicsőséges eljövételét. Együtt hirdetjük az Örömhírt: Krisztus meghalt, Krisztus feltámad, Krisztus újra eljön (ez nyersfordítása annak a résznek, amelynek megfelelője a magyar szentmisében: Halálotat hirdetjük, Urunk, és hittel valljuk feltámadásodat, amíg el nem jössz – a ford.). Testének és Vérének szentségi jelenléte táplál bennünket. Imádjuk az Atyát a Lélekben és az igazságban.

A mennyország közösségi valóság. Együtt kezdjük el tanulni, mit jelent olyan sorsot élni, melynek végső kifizetéséért lettünk teremtvé, hogy „magasztaljuk az ő dicsőségét” (Ef 1:12). Az Egyház és az Eucharisztia alapvető fontosságú elemei az örömhírnak. A keresztyén beavatás nem teljes, s így az evangelizáció sem teljes, míg a megtérő részévé nem lesz

Krisztus testének, amely a helyi gyülekezetben fejeződik ki, és meg nem hívják, hogy vegyen részt az eucharisztikus ünneplésben.

A II. Vatikáni Zsinat a liturgiát mint csúcst ismerte el, amely felé az Egyház összes tevékenysége irányul, ugyanakkor pedig mint forrást, amelyből minden erő árad. „Az apostoli munkának ugyanis az a rendeltetése, hogy mindazok, akik a hit és a keresztség által Isten gyermekei lettek, jöjjenek össze, az Egyház közösségében dicsérik Istent, vegyenek részt az áldozatban, és vegyék az Úr vacsoráját.” (SC, 9-10. sz.)

Az evangelizáció így arra vezet, hogy belefoglaljon ebbe a testbe, az Egyházba, és a liturgiában valósul meg és fejeződik ki, amely az Egyház hivatalos, nyilvános istentiszteleti módja. Az Eucharisziában megemlékezünk arról, hogy kegyelem és hit által kaptuk meg az üdvösséget, és hálát adunk és dicsérik az Atyát az ő mérhetetlenül bőséges ajándékáért, Fiáért, Jézusért. II. János Pál pápa első enciklikájában beszélt az evangelizáció és az Eucharisztia közötti eltérhetetlen kötelékről:

Az Egyház pedig állandóan megemlékezik kereszthaláláról és feltámadásáról, s éppen ez a megemlékezés jelenti az Egyház mindennapi életének lényegét. Mert Krisztusnak, Mesterének és Urának parancsa szerint az Egyház szüntelenül ünnepli az Eucharisziát, melyben fölfedezi "az élet és szentség forrását", a kegyelemnek és az Istennel való kiengesztelésnek hatásos jelét, az örök élet zálogát.

Az Egyház elevenen őrzi az Eucharisztia misztériumát, és örömmel merít belőle, sőt állandóan keresi a lehetőségeket, hogyan tudná Mesterének és Urának misztériumát közelebb vinni az emberekhez: a népekhez, nemzetekhez, a következő nemzedékekhez, minden egyes emberhez személy szerint, s az Apostol példája szerint ismételve: "Elhatároztam, hogy nem akarok másról tudni köztetek, csak Jézus Krisztusról, a Megfeszítettéről".³³ Az Egyház a megváltás misztériumának körében él, mert életének és tevékenységének ez alapvető princípiuma. (RH 7. sz.)

Az Eucharisztia az evangélium egészen különleges fajta *megjelenítése*. Mikor az Úr asztalánál összegyűlünk, megemlékezünk a megváltás kiérdemeletlen, ingyenes ajándékáról, melyet Krisztus életének, halálának és feltámadásának áldozatával kaptunk, és hitünk szerint az ő Eucharisziában való jelenlétéből táplálkozunk.

Az „Eucharisztia” görög szó, jelentése: hálaadás. A liturgiának mély hálával kell átitatódnia és dicsérettel kell megtelnie a Krisztus áldozata által megjelenő nagyszerű szeretetre adott válaszként. De hogyan is lehetünk hálásak valami olyanért, amelyet nem ismerünk, amiről nem tudjuk, hogy megkaptuk, vagy olyanért, amiről azt gondoljuk, saját érdemeink nem jogosítanak fel rá? Hogy lehetünk hálásak, ha nem tudjuk, mitől és mire lettünk megváltva?

Ó, esztelen galaták! Ki babonázott meg titeket, miután a szemetek elé tártuk a megfeszített Jézus Krisztust? Csak azt mondjátok meg nekem: a törvény cselekedetei alapján kaptátok-e meg a Lelket, vagy az igehirdetés hívő hallgatása által? Ennyire oktanok vagytok? Amit a Lélekkel kezdtetek, most a testtel fejezték be? Hiába éltetek át oly sok mindent? Úgy látszik, valóban hiába! Aki tehát a Lelket adja nektek és csodákat művel köztetek, a törvény cselekedetei, vagy az igehirdetés hívő hallgatása alapján teszi-e ezt?” (Gal 3:1-5)

A megfeszített Krisztusban való hit nem csak eleinte fontos, hanem folytonos, napi követelmény, ha az Urat akarjuk követni, ha azt akarjuk, hogy a Lélek folyamatosan áradjon ránk, amint arra nekünk magunknak, és az Egyháznak is igen nagy szüksége van. Egy „új Pünkösöd” kell, hogy kísérje az „új evangelizációt”, és mindkettő kulcsa ugyanaz: az alapvető evangéliumi üzenet. Bűnösök vagyunk, akiket a kegyelem üdvözíthet, amelyet Jézus nyert el számunkra halálával és feltámadásával, illetve a Jézusba és üdvözítő erejű cselekedeteibe vetett hit. Megváltást nyertünk a pokoltól, megváltást nyertünk a mennyek országába, Jézus Krisztus, a mi Üdvözítőnk és Urunk által.

A 21. századi metropolisz evangelizációja igen nagy mértékben azon múlik majd, mennyire tisztán tudjuk majd átadni annak az üzenetnek a tartalmát, amelynek hirdetésére megbízást kaptunk.